

Pijler 1. Erfgoed

Wat gebeurt er al, wat is er aanwezig?

Materieel erfgoed:

- 247 rijksmonumenten
- 20 archeologische monumenten
- 3 beschermde stads- en dorpsgezichten, namelijk Kinderdijk, Nieuwpoort en Noordeloos,
- 307 stuks gemeentelijke monumenten
- 77 stuks cultuurhistorisch waardevolle panden aanwezig.

Immaterieel erfgoed:

Hiervan is geen overzicht. Wel is deze week de Arno Wallaard Memorial Polderkoers opgenomen in het Netwerk Immaterieel Erfgoed Nederland

Kansen:

- Het typische landschap van boerderijen, stads- en dorpsgezichten verhoogt de aantrekkingskracht voor bezoekers en recreatie door de eigen inwoners.
- Door feesten en gewoonten te ondersteunen, kun je de inwoners van de kernen ieder een eigen identiteit meegeven en kun je hen onderling verbinden.

Bedreigingen:

- Het beheer van een monument is door de regelgeving behoorlijk kostbaar.
- Doordat feesten en gewoonten niet vernieuwd worden en er weinig aandacht voor is, dreigen zij te verdwijnen.

2 mee oneens

Stellingen materieel erfgoed:

1. *Bezitters van een monument moeten een tegemoetkoming in de extra kosten bij verbouwing etc. krijgen, die voortvloeien uit de monumentenstatus.*

4 mee eens

2. *Religieus erfgoed, dat niet meer onder het kerkelijk gezag valt, dient beschermd te worden, met name bij herbestemming daarvan.*

1 mee oneens

3. *Bescherming van ons culturele landschap moet voorgaan op ontwikkelingen van elke aard.*

1 mee oneens 1 mee eens

4. *Feesten en gewoonten, zijn belangrijk om te ondersteunen en vast te houden, omdat zij bijdragen aan de identiteit en de verbinding van de inwoners.*

2 mee eens

Vraagstuk:

- Hoe blijft het aantrekkelijk voor monumentenbezitters om een monument te bezitten met de oplopende kosten?
- Hoe kunnen feesten en gewoonten hun verbindende werking houden?

Reacties op materieel erfgoed

- *Laat de gemeente ervoor zorgen, dat de eigenaren van monumenten trots kunnen zijn op hun monument. Dan accepteren ze makkelijker de hoge kosten.*
- *Het bezitten van een monument mag ook voordeel opleveren, geen nadeel.*
- *Profiteer van twee Werelderfgoederen in je gemeente*
- *Jeugd betrekken bij vraagstuk cultuur*
- *Per doelgroep nadenken over manier van benaderen*
- *Reason to visit = molens*
- *Wel heel belangrijk maar ik vind deze stelling te stellig (Bescherming cultureel landschap moet voorgaan op ontwikkelingen van elke aard.)*

Reacties op immaterieel erfgoed

- *Ik mis oorlogsmonumenten, oude ambachten, streektaal*
- *Eigen inwoners eigen verhaal laagdrempelig/in taal beschikbaar stellen > Cultuurpas*
- *Moeten tradities door de gemeente in stand worden gehouden of gefaciliteerd?*
- *Jeugd betrekken bij vraagstuk cultuur*
- *Per doelgroep nadenken over manier van benaderen*

Pijler 2. Musea

Wat gebeurt er al, wat is er aanwezig?

- Werelderfgoed Kinderdijk
- 5 musea: Museum Het Voorhuis – Bleskensgraaf, Museum Nieuwpoort, Museum Het Regthuys – Giessenburg – Museum Arkel – Museum Kinderdijk
- 6 historische Verenigingen, namelijk H.V. Arkel en Rietveld, H.V. Binnenwaard, Geschiedkundige V. Giessenburg en Schelluinen, H.Kring Nieuwpoort, H.V. West-Alblasserwaard, H.V. Hoornaar, Hoogblokland, Noordeloos,
- Diverse bezoekmolens
- Open Monumentendag
- cursus 'Waard om te weten'
- fietsroutes 'Waard om te herdenken' en 'Waard om te weten'

Kansen:

- Het verhaal van Molenlanden rond de thema's 'Molens en waterbeheer', 'Agrarische sector' en de OHW kan via de musea worden verteld en ervaren.

1 mee eens

- Een hoge kwaliteit en variëteit aan musea verhoogt de aantrekkingskracht voor toerisme en recreatie.

3 mee eens

Bedreigingen:

- De afname van vrijwilligers, die de musea draaiende houden.
- Te weinig bezoekers en te lage inkomsten.

Stelling:

Je voelt je eerder thuis als je het verhaal kent achter de plek waar je woont. De musea zijn bij uitstek de plaats waar dat verteld kan worden.

5 mee eens

Investeren in musea is noodzakelijk voor het toerisme en recreatie door eigen inwoners.

Vraagstukken:

Hoe afname van vrijwilligersbestand te keren

Hoe musea kostendekkend te maken en hun voortbestaan te borgen

Reacties:

- *Alle kinderen moeten een keer in Kinderdijk zijn geweest.*
- *Vrijwilligersbank opzetten?*
- *Minimale bijdrage voor musea van gemeente voor instandhouding (anders wordt het te uitdagend)*
- *Kostendekkend mag nooit uitgangspunt zijn.*
- *Themagericht - Wat maakt onze regio uniek - Land gewonnen op het water*
- *Hoef niet per se een museum te zijn. (waar het verhaal wordt verteld.)*

Pijler 3. Archeologie

Wat gebeurt er al, wat is er aanwezig?

- *_Medio oktober, uiterlijk november 2022, zullen de verwachtings- en waardenkaarten (behorend bij het beleid) worden vastgesteld.*

Kans:

- Archeologie is populair.
- Molenlanden is een interessant gebied voor archeologie vanwege zijn donken en omdat het daarmee tot de vroegste bewoningskernen in het rivierengebied behoort.

Bedreiging:

Het gebrek aan opgeleide amateur-archeologen, die de professionele archeologie kunnen ondersteunen, wanneer er vondsten worden gedaan.

Stelling:

In iedere inwoner schuilt een oerverlangen naar meer kennis over diens herkomst of over de herkomst van diens woonomgeving.

1 oneens

Vraagstukken:

Hoe kan de inwoner/recreant hierbij betrokken raken?

Reacties:

- *Scheer inwoner en toerist niet over 1 kam.*
- *druk op de ruimte noodzaak om te bouwen, en de afweging tussen economie en geschiedenis. Wat mag geschiedenis kosten?*
- *Oerverlangen naar identiteit/bewustzijn niet vanzelfsprekend. Hiervoor is onderwijs nodig.*
- *Archeologie is ook spannend en een zoektocht naar onze culturele identiteit.*

1.

Pijler 4. Kunsten

Wat gebeurt er al, wat is er aanwezig?

- 36 kunstobjecten in de buitenruimte,
- 10 galleries/ateliers,
- 7 openbare podia
- Fietsroute Dichter bij de polder
- 5 popfestivals
- af en toe een theatervoorstelling
- Eénmalige vertoning De Wilde Waard in 5 kernen

Kansen:

Bedachtzaam investeren in professionele kunst leidt tot een initiatiefrijke, warme, betekenisvolle, vindingrijke en creatieve samenleving en kan een boost geven aan de ontwikkeling van Molenlanden.

Een omgeving met een breed aanbod aan professionele kunst trekt bezoekers, recreanten en investeerders aan.

1 mee eens, 1 mee oneens

Bedreigingen:

Het neerzetten van kunst als elitair en alleen bedoeld voor mensen met een hogere opleiding en een hoger inkomen.

3 mee oneens

Stellingen:

Door de kunsten en kunstenaars leren onze inwoners op een andere manier kijken naar hun eigen leefomgeving.

4 mee eens

Kunst is geen ornament maar fundament voor de samenleving.

2 mee eens

Vraagstuk:

Hoe kun je het aanbod aan professionele kunst verbreden, zodat zoveel mogelijk inwoners hiermee laagdrempelig in aanraking kunnen komen?

Reacties:

- Wie onderhoudt de beelden in de buitenruimte?
- Kunstbeurs organiseren
- Waard Symposium 1x/ 10 jaar
- Ik mis woord - kunst in het openbaar
- Gelegenheden aangrijpen om kunst te realiseren v.b. struikelstenen
- kunstprijz op alle nieuwe kunst
- Kunst moet beleefd worden/geactiveerd worden
- Verrassende kunst, die ons verhaal vertelt b.v. stapstenen
- Kunst heeft schoonheid in zichzelf, dat moet je niet gebruiken als middel voor toerisme
- Balans tussen abstract en grijpbaar
- Kinderen en kunst
- Hoe bereik je de doelgroep? (inwoners)
- Een echt landmarkobject zou mooi zijn > verhaal van de Waard
- Er is meer buiten kunst dan beeldende
- Elitair nonsens
- Cultuur is de beheersing van de natuur
- Stimuleren, niet overnemen > platform
- 1% regeling weer in leven roepen
- Leren kijken = ontwikkelen
- Elke woonkern een plek van verwondering
- Ambtelijke inzet regelen
- Faciliteren exposities in gemeentehuis - wisselend prof/amateurs
- Verbinding maken kernen
- Geen provocerende kunst

Pijler 5a. Cultuureducatie

Wat gebeurt er al, wat is er aanwezig?

- ✓ Kunst- en cultuurlessen door kunstvakdocenten
- ✓ erfgoedleerlijn Spoorzoekers – uitrolfase
- ✓ voorstellingen Week van Respect
- ✓ co-teaching door kunstvakdocenten
- ✓ film De Wilde Waard met lesbrieven
- ✓ Molenlanden Dictee
- ✓ Veteraan in de klas
- ✓ ICC-Atelier
- ✓ Open Monumentendag voor Scholen
- ✓ Talentendag/week
- ✓ Mini-Mattheus

Voor volwassenen:

- cursus 'Waard om te weten'

Kansen:

- Erfgoedleerlijn Spoorzoekers is een makkelijk toegankelijke digitale basis voor erfgoededucatie van jong tot oud.

2 mee eens

- Een breed, betaalbaar aanbod van cursussen via Dorpskamers en Huizen van de Waard dicht bij huis geeft verbinding met de eigen woonomgeving.

1 mee eens, 1 mee oneens

- Via educatie op de scholen kunnen kinderen geënthousiasmeerd worden voor de verenigingen, cultuurscholen en andere cultuuraanbieders.

6 mee eens

Bedreigingen:

- Gebrek aan structurele financiële middelen om een doorlopend cultureel aanbod van goede kwaliteit aan te bieden binnen school.

2 mee eens

- Gebrek aan structurele financiële middelen om een doorlopend cultureel aanbod van goede kwaliteit aan te bieden aan volwassenen.

- Vervoerskosten voor scholen zijn hoog en er ouders zijn steeds moeilijker te mobiliseren om de leerlingen naar locaties buiten school te brengen.

4 mee oneens

Stellingen cultuureducatie

1. *Jong geleerd is oud gedaan. Cultuureducatie moet een vaste plek hebben in het curriculum van de basisscholen in Molenlanden.*

7 mee eens, 1 mee oneens

2. *Cultuureducatie en –participatie is geen pijler, maar noodzakelijk middel om van jong tot oud te verbinden met de cultuurpijlers én met elkaar.*

1 mee eens

3. *In Molenlanden komt de jeugd minder in aanraking met culturele uitingen in de breedste zin dan in een stedelijk gebied. Daarom heeft het extra ondersteuning nodig.*

2 mee eens

4. *Een cultuurpas stimuleert scholen om deel te nemen aan culturele activiteiten/lessen.*

5 mee oneens

5. *Deelname aan cultuur is net zo belangrijk als sporten en net zo heilzaam.*

4 mee eens

Vraagstuk:

Hoe kan ieder kind in Molenlanden gelijke kansen hebben om zijn/haar talent te ontwikkelen?

Reacties:

- Alle kinderen moeten een keer in Kinderdijk zijn geweest.
- Breed aanbod verbinden (via Dorpskamers, etc.)
- Pas/educatie (ivm vervoer)
- Muziekver. moeten zelf de school in (ivm vervoer)
- Moet cultuur uitgelicht worden op het rapport? (ivm cultuur in het curriculum)
- Cultuurpas is participatie aan cultuur verhogen (geen educatie)
- Cultuurpas niet voor scholen, wel voor inwoners

Voorstel voor kader:

Bij vorming van visie en missie

t.a.v. van pijler 5a, cultuureducatie, het volgende meenemen:

1. Dat cultuureducatie op school verbonden moet worden met de plaatselijke verenigingen, cultuurscholen en andere culturele aanbieders
2. Dat cultuureducatie een vaste plek moet houden/krijgen binnen het curriculum van iedere school in Molenlanden en op gelijke wijze ondersteund wordt als sport.
3. Dat de Erfgoedleerlijn Spoorzoekers de basis is en blijft voor educatie over erfgoed in Molenlanden voor jong en oud
4. Dat een breed aanbod van educatie via Dorpskamers en Huizen van de Waard in verbinding met plaatselijke verenigingen, kunstenaars, cultuurscholen en andere culturele aanbieders noodzakelijk is voor versterking van de verbinding met de eigen kern/omgeving.

Pijler 5b. Cultuurparticipatie

Wat gebeurt er al, wat is er aanwezig?

Verenigingen/clubs:

6 historische verenigingen, 15 oranjeverenigingen, 7 muziekverenigingen, 19 koren, 1 muziekschool met meerdere vestigingen, 1 beeldende kunstschool en 1 vereniging voor beeldende kunst, 1 fotoclub, 1 toneelvereniging

Festivals/evenementen:

6 terugkerende festivals en evenementen, zoals Kunst voor het raam, Gondelvaart, MC Forte Muziekweek, exposities, optredens van muziekverenigingen en koren bij feesten

Activiteiten:

Kunst- en cultuurworkshops voor basisschooljeugd, pilot met kunst- en cultuurworkshops voor vrienden-/vriendinnenclubs, Kunst op Visite voor 65+ en mensen met een beperking, allerlei aanbod via Dorpskamers en Huizen van de Waard

Kansen:

- Een breed, betaalbaar aanbod van cursussen, voorstellingen en workshops via Dorpskamers en Huizen van de Waard dicht bij huis geeft verbinding met de eigen woonomgeving.
4 mee eens
- Vanuit laagdrempelig buitenschools aanbod kunnen nieuwe leden/gebruikers/vrijwilligers worden geworven voor de verenigingen, cultuurscholen en andere cultuuraanbieders.
4 mee eens

Bedreigingen:

- De afname van vrijwilligers door vergrijzing.
2 mee eens, 1 mee oneens
- Het afhaken of niet meedoen door inwoners omdat lidmaatschap en materialen te duur zijn.
1 mee eens
- De hoge kosten voor verenigingen voor het gebruik van repetitieruimte en aanschaf van middelen.
2 mee eens
- Gebrek aan structurele financiële middelen om een doorlopend cultureel aanbod van goede kwaliteit aan te bieden, zowel binnen als buiten school.
Geen groene stickers, wel 3 opmerkingen waaruit blijkt dat ze het er mee eens zijn
- Te weinig zichtbaarheid van wat er gebeurt bij verenigingen en andere cultuuraanbieders.
5 mee eens

Stellingen cultuurparticipatie

1. *Cultuureducatie en –participatie is geen pijler, maar noodzakelijk middel om inwoners te verbinden met de cultuurpijlers.*
4 mee eens, 1 oneens
2. *Prikkeling van de creativiteit door deelname aan cultuur is juist in een landelijk gebied als Molenlanden nodig.*
3 mee eens, 3 mee oneens
3. *De amateurkunst geeft een eigen klank, kleur en vitaliteit aan Molenlanden.*
6 mee eens
4. *Een cultuurpas stimuleert scholen en inwoners om deel te nemen aan culturele activiteiten en lid te worden van verenigingen/clubs.*
4 mee eens, 2 mee oneens
5. *Deelname aan cultuur is net zo belangrijk als sporten en net zo heilzaam en daarom hebben culturele verenigingen dezelfde ondersteuning nodig als sportverenigingen.*
6 mee eens, 1 mee oneens
6. *Om de verbinding tussen cultuurpijlers en inwoners te verbeteren, dient de gemeente Molenlanden te beschikken over een cultuurloket.*
2 mee eens, 3 mee oneens

7. *Om cultuur te borgen dient Molenlanden te beschikken over een cultuurhuis/-huizen, waar alle vormen van cultuur (kunnen) samenkomen.*

1 mee eens, 3 mee oneens

Vraagstuk:

Hoe kunnen zoveel mogelijk inwoners actief meedoen aan kunst en cultuur in Molenlanden?

Reacties

- Meer met stichting Leergeld en variant
- Gemeenschappelijke regeling kunsteducatie (*Cmk??*)
- Aansluiten bij andere gemeenten, To Be Dordrecht
- Hechte gemeenschap, men stookt elkaar aan. (werving vrijwilligers etc.)
- Meer eigenaarschap bieden aan jeugd.
- Cultuur kost geld en levert veel op
- Budget cultuur per hoofd van de bevolking ML
- Hulp bij aanvragen subsidies rijk/provincie
- Graag nieuwsbrief of iets dergelijks met cultureel aanbod
- Is overal nodig (prikkeling van creativiteit in landelijk gebied)
- Het idee 'toegankelijk' voor iedereen is goed. Uitvoering Cultuurpas liever anders.

Voorstel voor kader:

Bij vorming van visie en missie

- t.a.v. van pijler 5b, cultuurparticipatie, het volgende meenemen:
1. Dat cultuureducatie en -participatie een noodzakelijk middel zijn om de inwoners te verbinden met de cultuurpijlers, ook al kost dit geld.
 2. Dat cultuur dezelfde ondersteuning verdient als sport.
 3. Dat amateurkunst zorgt voor klank, kleur en vitaliteit in Molenlanden.
 4. Dat de jeugd meer betrokkenheid krijgt bij het ontstaan van cultuur.
 5. Dat een breed, betaalbaar aanbod van cursussen, voorstellingen en workshops via Dorpskamers en Huizen van de Waard dicht bij huis zorgt voor verbinding met de eigen kern/gemeenschap.
 6. Dat laagdrempelig buitenschools aanbod i.s.m. verenigingen, cultuurscholen en andere cultuuraanbieders leidt tot meer deelname/vrijwilligers.
 7. Dat cultuur zichtbaarder wordt voor alle inwoners.
 8. Dat er samenwerking wordt gezocht met andere gemeenten ter verbreding van het aanbod.
 9. Dat de mogelijkheid tot deelname aan culturele activiteiten zo laagdrempelig mogelijk wordt gemaakt voor inwoners, bv. door een cultuurpas.

Pijler 6. Bibliotheken

Wat gebeurt er al, wat is er aanwezig?

- ✓ 6 servicepunten
- ✓ 1 afhaalpunt
- ✓ Taalcafé en Online Taalcafé
- ✓ Taalpunt
- ✓ Digitaal inloopspreekuur
- ✓ Boekstart in de Kinderopvang
- LOGO3000 – woordenschatvergroting

Kansen:

- De bibliotheek kan een betekenisvolle rol hebben in het betrekken van de inwoners bij de andere cultuurpijlers.
6 mee eens
- De bibliotheek kan samen met Dorpskamers en Huizen van de Waard een plek van ontmoeting en verbinding zijn door een breed aanbod van culturele activiteiten.
3 mee eens
- Taalonderwijs kan betekenisvolle verbinding krijgen met activiteiten aanbod vanuit de andere cultuurpijlers.
1 mee eens

Bedreigingen:

- Gebrek aan vrijwilligers
2 mee eens
- Gebrek aan financiële middelen

Stelling:

De bibliotheek vormt de noodzakelijke voordeur in elke kern naar de verwerving van kennis en kunde.

3 mee eens, 1 mee oneens

Vraagstuk:

Hoe kan de bibliotheek de andere pijlers van cultuur ondersteunen bij educatie en participatie?

Reacties:

- Tentoonstellingruimte in bieb
- Organiseren van lezingen
- Kansen om te enthousiasmeren moet de gebruiker in beweging zetten

Voorstel voor kader:

Bij vorming van visie en missie

- t.a.v. van pijler 6, bibliotheken, het volgende meenemen:
 1. Dat bibliotheken betekenisvol kunnen bijdragen in het betrekken van de inwoners bij de andere cultuurpijlers.
 2. Dat bibliotheken samen met Dorpskamers en Huizen van de Waard uit kunnen groeien tot een plaats van ontmoeting en verbinding in iedere kern.